

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola T. G. Masaryka Hovorany, okres Hodonín

696 12 Hovorany 594

Identifikátor školy: 600 115 909

Termín konání inspekce: 6. – 9. říjen 2003

Čj.:	12-1011/03-5130
Signatura:	ol7zx101

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v mateřské škole a ve vyučovacích předmětech český jazyk, matematika a prvouka na prvním stupni a český jazyk, matematika, dějepis a fyzika na druhém stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v mateřské škole a v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ výchovně-vzdělávací činnosti v mateřské škole,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v českém jazyce, matematice a prvouce na prvním stupni základní školy, ve skupině předmětů český jazyk a dějepis a ve skupině předmětů matematika a fyzika na druhém stupni základní školy.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu T. G. Masaryka Hovorany, okres Hodonín zřídila Obec Hovorany, okres Hodonín, 696 12 Hovorany 45. S účinností od 1. ledna 2003 se změnila právní forma školy. Od tohoto data je příspěvkovou organizací. Jejými součástmi jsou mateřská škola, školní družina a školní jídelna. V mateřské škole, která má kapacitu 100 dětí, se realizuje vlastní vzdělávací program „Žijeme v mateřské škole“. Ve 3 třídách s celodenním provozem od 6:00 do 16:00 hodin bylo zapsáno a vykázáno k 30. září 2003 celkem 75 dětí. Ve dvou třídách jsou umístěny děti od 4 do 7 let. Ve třetí jsou děti tří až čtyřleté a jedno integrované dítě. V základní škole s povolenou kapacitou 390 žáků bylo k 30. září 2003 ve 14 třídách rozmístěno 318 žáků. Vyučuje se v ní podle vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16847/96-2. Školní družina má kapacitu 25 žáků a ve školní jídelně je možno připravovat až 500 obědů. Do základní školy dojíždí z okolních obcí 85 žáků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V mateřské škole pracuje 6 učitelek, včetně vedoucí učitelky, jejichž vzdělání splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právním předpisem. Z celkového počtu 17 vyučujících základní školy, u nichž byly provedeny hospitace, nesplňuje jen jedna podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. U výchovného poradce jsou splněny veškeré kvalifikační předpoklady. Kvalifikace pedagogických pracovníků je efektivně využita jak v mateřské škole, tak i na prvním a druhém stupni základní školy, kde odpovídá skladba úvazků především zaměření jejich vzdělání na aprobační předměty.

Výchovně-vzdělávací práci školy a její provoz řídí ředitelka a jedna její zástupkyně. Vedením mateřské školy ředitelka pověřila vedoucí učitelku. Na ni přenesla všechny kompetence spojené s řízením mateřské školy, které vedoucí učitelka v plném rozsahu naplňuje. Pravidla činnosti celé školy jsou dána zejména základními organizačními směrnici, jejichž organickou součástí jsou různé řády. Logicky uspořádaná organizační struktura příspěvkové organizace, vyjádřená v organizačním schématu, umožňuje účinné řízení školy jako celku i jednotlivých úseků. V dokumentech není důsledně propracována provázanost jednotlivých součástí školy. Organizační struktura mateřské školy je účelná a vyhovující. Její řády jsou

zpracovány dobře, obsahují povinnosti jednotlivých pracovníků, ale bez jejich práv. Stanovená pracovní doba učitelek nevychází zcela z potřeby zařízení a není využita plně k přímé práci s dětmi. Kompetence vedoucích i ostatních pracovníků celé školy včetně jejich povinností jasně a výstižně stanovují pracovní náplně zaměstnanců. Přenos informací uvnitř školy je založen především na osobních kontaktech, informace jsou předávány školním rozhlasem, prostřednictvím nástěnek ve sborovnách, na jednáních pedagogické rady a na provozních poradách. Informační systém vzhledem k zaměstnancům v rámci celé školy je funkční a účinný.

Ředitelka spolu se svými spolupracovníky postupně vytváří zcela nový systém vedení zaměstnanců při naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy v nových podmínkách, které nastaly od 1. ledna 2003 v souvislosti se změnou právní formy školy a s připojením dalších součástí – mateřské školy a školní jídelny. Společně se svojí zástupkyní využívají iniciativu a tvořivost všech zaměstnanců. Jako účinný prostředek vedení pracovníků se osvědčila činnost širšího vedení školy, jehož členy jsou kromě ředitelky a její zástupkyně také vedoucí pracovníci jednotlivých úseků školy, výchovný poradce a pracovník pověřený péčí o BOZP. Prostřednictvím širšího vedení ředitelka koordinuje činnost úseků školy, rozvíjí spolupráci a vytváří komunikační mechanismy mezi zaměstnanci. Účinná je spolupráce s vedoucí učitelkou mateřské školy, která systém vedení v mateřské škole zakládá na vzájemné dobré znalosti a přátelských vztazích všech pracovníků. Činnosti související se zajištěním běžného provozu školy ředitelka zabezpečuje na provozních poradách. Spolupracuje s pedagogickou radou, jejíž činnost jako poradního orgánu je systematická a pro řídicí práci velmi přínosná. Ve škole jsou ustaveny také metodické orgány, jejich činnost je však, a to především na druhém stupni základní školy, spíše operativní než systematická a plánovaná. Začínajícím učitelům pomáhají zkušení uvádějící učitelé, dále je jim poskytována metodická pomoc prostřednictvím předmětových komisí. Plánovaná kontrolní a hospitační činnost ředitelky školy a její zástupkyně je zaměřena především na oblast činnosti základní školy, další součásti jsou obsaženy v plánech v menší míře nebo nejsou zahrnuty vůbec (mateřská škola, školní jídelna). Z hospitací jsou prováděny zápisy, které obsahují závěry a opatření ke zlepšení stavu. Poznatky z kontrolní a hospitační činnosti jsou vyhodnocovány na jednáních pedagogických rad. Stanovené závěry z hospitací prováděných vedoucí učitelkou mateřské školy jsou s učitelkami analyzovány, jsou přijímána opatření ke zlepšení výchovně-vzdělávací činnosti. Funkční je plánování personálního zabezpečení jak pedagogického procesu, tak provozu celé školy prostřednictvím koncepčních záměrů. Ředitelka školy podporuje v rámci finančních možností a v souladu s potřebami, cíli a vzdělávacími programy mateřské a základní školy i se zájmy vyučujících další vzdělávání pedagogických pracovníků. Vedení školy má pro školní rok 2003/2004 vypracován plán vzdělávání, který je z hlediska dlouhodobých cílů vzdělávání učitelů a vychovatelů zaměřen na oblast rozvíjení jazykových dovedností učitelů cizích jazyků, vzdělávání vedoucích pracovníků, informační gramotnost a doplňování pedagogické způsobilosti. Vedoucí učitelka mateřské školy věnuje dalšímu vzdělávání velkou pozornost. Všechny učitelky mají velmi dobré podmínky ke vzdělávání, čehož plně využívají. Získané poznatky uplatňují pedagogičtí pracovníci při plánování své činnosti a snaží se je vnést i do přímé práce s dětmi a žáky.

Kritéria vypracovaná pro přidělování osobních příplatků a mimořádných odměn slouží k hodnocení zaměstnanců a jejich uplatňování je zároveň účinným nástrojem ke zlepšování výchovně-vzdělávací práce školy. Sebehodnocení zaměstnanců ve škole neprobíhá.

Úroveň personálních podmínek je celkově velmi dobrá.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům se týká mateřské a základní školy.

Celý komplex školy stojí ve svahu na okraji obce. Základní škola je umístěna v nedávno zrekonstruované budově. V rámci oprav byla rozšířena o nové prostory. Se školou byla rovněž propojena dříve samostatně stojící jednopatrová budova mateřské školy. Její součástí je pěkná školní zahrada, postupně vybavovaná a modernizovaná dřevěným sportovním zařízením, které plně umožňuje relaxaci a sportovně-pohybové využití dětí. K realizaci výchovně-vzdělávací práce má mateřská škola k dispozici čtyři dostatečně velké a světlé třídy s odpovídajícím sociálním zázemím a skladovými prostory, umístěné v patře a přízemí. Jedna z nich je využívána pouze jako stabilní lehárna pro odpolední odpočinek dětí ze dvou tříd. V přízemí budovy je společná šatna, jejíž prostory jsou rozděleny pro jednotlivé třídy šatními skříňkami a botníky. Mateřská škola je vybavena dětským nábytkem, který je převážně původní a částečně opotřebovaný. Ve třídách chybí více podnětných herních koutků pro skupinové námětové hry i pro individuální relaxaci či intimitu dětí. Stolečky a židličky svými rozměry nejsou vždy přiměřené tělesné výšce dětí. Všechny místnosti jsou udržovány v čistotě a pořádku. Na jejich výzdobě se podílejí děti svými výtvarnými pracemi. Mateřská škola má potřebné zázemí pro všechny zaměstnance. V rozlehlém objektu základní školy se nacházejí kromě kmenových tříd také odborné učebny (učebna matematiky a fyziky, přírodopisu, chemie, výtvarné výchovy, jazyková a počítačová učebna, cvičná kuchyňka, dílny). Pro výuku hudební výchovy a školní akce je využíván hudební sál s kapacitou 150 osob, který je vybaven klavírem a základní sálovou technikou. Pro výuku tělesné výchovy má škola k dispozici dvě tělocvičny propojené nářadovnou, nově vybudované sportovní hřiště s umělým povrchem (pro atletiku, kopanou, košíkovou, tenis apod.) a saunu, kterou žáci navštěvují v zimních měsících 1 hodinu týdně. Ve škole je také zřízena výstavní síň, která slouží několikrát ročně k pořádání výstav. Školní knihovna je vybavena spíše staršími knižními publikacemi, doplňovány jsou převážně odborné publikace a encyklopedie. Učitelé mají vytvořeno zázemí v kabinetech jednotlivých předmětů a ve sborovně. Celá základní škola je vybavena vhodným nábytkem pořízeným po rekonstrukci. Chodby jsou vkusně a velmi pěkně vyzdobené.

Vybavení mateřské školy hračkami a dalšími pomůckami, kterých není příliš mnoho, je většinou staršího typu, málo obnovované, ale plnění zvoleného vzdělávacího programu umožňuje. Podstatná část herního materiálu je umístěna většinou v uzavřených skříňkách, což neumožňuje dětem samostatnost při jejich využívání. Mateřská škola má málo sportovního nářadí pro pohybové aktivity. Z tohoto důvodu jsou do výchovně-vzdělávací práce zařazovány jen ojediněle. Naopak vybavení audiovizuální technikou i hudebními nástroji je dobré a v pedagogickém procesu je vhodně a běžně uplatňováno. Školní knihovna obsahuje základní dětskou i odbornou literaturu, která je aktuálně doplňována. Základní škola disponuje dostatečným množstvím učebnic, pořizovaných s rozmyslem, v ucelených řadách. Názorné pomůcky jsou většinou starší, avšak plně funkční a postupně se dokupují nové. Ve většině tříd prvního stupně chyběly relaxační koberce. Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení (dále jen SVPU) mají k dispozici běžné pomůcky. V letošním roce byla zakoupena pro práci zájmového kroužku zabývajícího se nápravou SVPU odborná literatura. V odborných učebnách i několika učebnách kmenových jsou instalovány televizory a videa, v kmenových třídách jsou také radiomagnetofony. Někteří pedagogové při výuce využívají elektronické varhany. Škola má počítačovou učebnu vybavenou 15 staršími počítači zakoupenými z vlastních zdrojů. Do projektu Internet do škol nebyla zařazena.

Vedení školy sleduje využívání učebních pomůcek a didaktické techniky při hospitacích. V rámci zlepšení materiálně-technických podmínek vyzývá na začátku školního roku vyučující i správce sbírek k předložení požadavků na nové pomůcky. Tyto požadavky se dle důležitosti a nákladnosti postupně realizují. Prostory a vybavení školy využívá i veřejnost. Jedná se hlavně o hudební sál, tělocvičny, sportovní hřiště a učebnu, ve které probíhá výuka hry na elektronické varhany. Zlepšování materiálně-technických podmínek je promyšleně plánováno a ve spolupráci se zřizovatelem zajišťováno.

Celkově je úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Záměry činnosti mateřské školy vedoucí učitelka společně se všemi učitelkami formulovala ve školním vzdělávacím programu „Žijeme v mateřské škole“, který vychází z dokumentu „Rámcový program pro předškolní vzdělávání“ č. j. 14132/01-22. Program zahrnuje všechny oblasti života mateřské školy a konkrétně určuje způsoby jeho naplňování. Vychází z analýzy uplynulého období a z reálných potřeb i situace školy. Cíle jsou zřetelně specifikovány a směřují jednoznačně ke zlepšení kvality práce s dětmi předškolního věku. Ve zpracovaném materiálu si vedení mateřské školy ujasnilo pojetí předškolního vzdělávání, ke kterému chce ve své činnosti směřovat.

Vzdělávací program mateřské školy je realizován v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Výuka žáků se specifickými poruchami učení probíhá podle individuálních plánů integrovaných žáků.

Vzdělávací program základní školy je realizován v souladu s údaji v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Vedení povinné dokumentace v mateřské škole průkazně zachycuje průběh vzdělávání a výchovy.

Ředitelka školy při tvorbě vlastního učebního plánu základní školy vhodně uplatnila v plném rozsahu schválený učební plán č. j. 16847/96-2 a jeho úpravy podle rozvojového programu „Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny“, č. j. 31172/2002-22. Výuka v základní škole probíhá podle rozvrhu vyučovacích hodin, který svým obsahem odpovídá učebnímu plánu školy. Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. V jejím vedení byly zjištěny jen dílčí administrativní nedostatky formálního rázu.

Výuka v základní škole je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu.

Ředitelka školy a její zástupkyně při hospitační činnosti v základní škole pravidelně kontrolují dodržování učebního plánu a učebních osnov. Pro sledování plnění dílčích výchovně-vzdělávacích úkolů i stanovených cílů ve vzdělávacím programu v mateřské škole si učitelky mateřské školy vytvořily dostatečně funkční systém. Probíhá ve všech třídách formou pravidelného vyhodnocování třídních kurikul a na jednáních pedagogické rady hodnocením pololetních a celoročních výsledků činnosti u dětí. Získané informace poskytují kvalitní zpětnou vazbu, která je pro plánování práce s dětmi potřebná.

Kontrola plnění vzdělávacího programu v mateřské škole a naplňování učebního plánu a učebních osnov v základní škole je účinná.

Pravidla vzdělávání v základní škole a povinnosti žáků jsou určeny v řádu školy, ten sice není strukturován podle vyhlášky o základní škole, ale obsahuje všechny náležitosti v souladu s uvedenou vyhláškou. Výuka probíhá dle stabilního rozvrhu hodin, který odpovídá obecně závazným právním předpisům i psychohygienickým zásadám sestavování rozvrhu. Zpracované provozní řády odborných učeben obsahují potřebné náležitosti, jsou aktualizované a zveřejněné. Denní režim mateřské školy uspokojuje tělesné i psychické potřeby dětí. V požadovaných intervalech je v něm stanovena doba podávání jídla a také pobyt venku je uveden v potřebné dvouhodinové délce. Doba odpočinku vychází z individuálních potřeb dětí. Pitný režim je zaveden a většinou funguje dobře. Způsob organizace stolování vede děti k samostatnosti v sebeobsluze. V práci s dětmi výrazně převažovaly spontánní aktivity, ale chyběl větší prostor a nabídka činností pro uspokojování potřeby přirozeného pohybového rozvoje. Kromě běžných informačních prostředků ve vztahu k rodičům a veřejnosti škola prezentuje činnost prostřednictvím obecního zpravodaje. Základní informace také poskytuje výroční zpráva o činnosti školy, která je zpracována podle požadavků platného zákona. Informační systém vůči rodičům je funkční.

Organizace výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole odpovídá specifickým cílům předškolní výchovy a organizace výchovně-vzdělávacího procesu základní školy je funkční.

Funkci výchovného poradce a současně školního metodika prevence sociálně patologických jevů vykonává učitel, který splňuje kvalifikační předpoklady dané právním předpisem a dále se soustavně vzdělává. Řídí se plánem činnosti, podrobně rozpracovaným na jednotlivé měsíce školního roku, zahrnujícím jak oblast profesní orientace žáků, tak i oblast péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení. Výchovný poradce spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou. S třídními učiteli a vyučujícími se podílí na tvorbě individuálních vzdělávacích programů pro integrované žáky. Dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení je řádně vedena. V tomto školním roce byl zřízen dyslektický kroužek, který vede jedna z učitelek školy - kvalifikovaná speciální pedagožka. Informovanost rodičů je velmi dobře zajištěna: výchovný poradce má stanoveny konzultační hodiny, důležité informace se předávají dopisem, na třídních schůzkách, prostřednictvím žákovských knížek, nástěnek, místního infokanálu i webových stránek. Minimální preventivní program je rovněž funkční, obsahuje řadu konkrétních aktivit, které přispívají ke zlepšení výchovně-vzdělávacího působení školy. Ojedinelé nežádoucí jevy (šikana, záškoláctví) jsou ihned v zárodku podchyceny a řešeny.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávací činnosti školy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce ve spontánních a řízených činnostech v mateřské škole

Plánování výchovně-vzdělávací práce ve všech třídách vychází z dlouhodobé koncepce mateřské školy a z odborné literatury. Učitelky se snaží plánovat v integrovaných celcích a většinou dobře rozlišovaly mezi záměry pro řízené a spontánní činnosti. Dílčí cíle v třídních kurikulech dostatečně zohledňují a respektují věkové složení tříd i individualitu jednotlivých dětí. Materiál je ucelený, promyšlený a pozitivně se v něm promítají současné trendy v předškolním vzdělávání. Předložený individuální plán pro integrované dítě, i když vychází z doporučení speciálně pedagogického centra, je zpracován formálním způsobem. Málo slouží jako podklad pro další cílené působení ve prospěch dítěte. Chybí spoluúčast dalších odborníků a rodičů.

Organizace činností, zvolené metody i formy práce vycházely z daných podmínek a složení tříd. Integrované řízené aktivity většina učitelek prováděla postupně se skupinkou dětí. Jejich organizace sice umožňovala dětem dobrovolné zapojení, ale pro splnění daného cíle byla

nabízena pouze jedna činnost. Zájem dětí o aktivity a osobní tempo byly respektovány. Učitelky důsledně postupovaly podle tematického zaměření a v některých třídách se jim poměrně dobře dařilo navazovat na předchozí poznatky a obohacovat dětské poznání o další souvislosti. V případě nižšího zájmu si děti mohly zvolit náhradní činnost. Učitelky vhodně rozpoznávaly okamžiky k navázání individuálního kontaktu s dítětem. Přechody mezi spontánními a řízenými aktivitami byly většinou přirozené a nenásilné.

Uspořádání dne dětem dávalo dostatečné možnosti pro spontánní aktivity. Měly neomezený prostor pro hry, mohly se do nich zapojovat podle svého zájmu, jen nabídka činností byla poněkud chudší. Jejich průběh také negativně ovlivňovaly přesuny na svačinu, kdy ukončování her neprobíhalo přirozeně a pružně, neboť bylo podřízeno organizované svačině a v jedné třídě i další společné řízené činnosti. Děti musely nedokončenou práci i své tvořivé zaujetí přerušit, aniž měly možnost vidět výsledek svého snažení. Čas vymezený pro spontánní činnosti děti plně využívaly. Všechny se mohly uplatnit a seberealizovat. Hrály si většinou se zaujetím a do her přirozeně promítaly své zážitky a zkušenosti. Byly samostatné v rozhodování, získané poznatky vhodně uplatňovaly. Měly dostatek příležitostí k verbálnímu projevu, kde uplatňovaly bohatou slovní zásobu. Vzájemně mezi sebou hodně komunikovaly a přirozeně navazovaly kontakt i s dospělým. Učitelky děti v jejich projevech většinou neomezovaly, spíše je povzbuzovaly. Jen ojediněle se stalo, že ve třídě převažoval slovní projev učitelky nad dětským. Hry dětí učitelky spíše usměrňovaly než rozvíjely, a tak ne vždy dostatečně podporovaly rozvoj jejich fantazie a představivosti. Jejich přístup k dětem byl vstřícný a ohleduplný, což pozitivně ovlivňovalo atmosféru v jednotlivých třídách. Chování mezi dětmi bylo většinou pěkné. Nejvýrazněji se to projevovalo ve třídě s integrovaným dítětem, na něž také učitelky svým citlivým přístupem vhodně působily, což mnohdy přecházelo až v péči ochranné. Motivace ke hrám byla podnětná, většinou vycházela z činnosti samotné. Při hodnocení projevů dětí nebyly učitelky vždy důsledné, nepřístupovaly k dětem diferencovaně a individuálně, a tak jim neposkytovaly potřebnou zpětnou vazbu.

Úroveň průběhu spontánních výchovně-vzdělávacích činností byla velmi dobrá.

Úroveň průběhu řízených výchovně-vzdělávacích činností byla velmi dobrá.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Pro přirozený pohybový rozvoj dětí vytváří mateřská škola velmi dobré podmínky na školní zahradě, ve třídách, vlivem malé vybavenosti tělovýchovným nářadím, již méně. Při upevňování hygienických, zdvořilostních návyků, stejně jako manipulačních schopností dětí (např. správné držení tužky) chyběla ze strany učitelek větší důslednost. Při sebeobslužných dovednostech byly děti vedeny k samostatnosti. Jejich komunikační schopnosti byly na velmi dobré úrovni. Komunikovaly bez zábran, měly bohatou slovní zásobu, kterou přirozeně užívaly. Jazykovému projevu učitelky však nevěnovaly patřičnou pozornost. Děti se chovaly přiměřeně sebevědomě a vzájemně dobře spolupracovaly. Různorodá nabídka konstruktivních stavebnic a pracovních listů podněcovala a podporovala u dětí rozvoj myšlení. Fantazie a představivost dětí při hrách byla většinou učitelek podporována méně. Každodenní pobyt venku uskutečňovaný v pěkném prostředí školní zahrady i vycházky do okolí mateřské školy rozvíjejí pozitivní vztah dětí k přírodě, což se projevilo v jejich dobrých znalostech rostlin a zvířat.

Celková úroveň průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy byla velmi dobrá.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a prvouce na prvním stupni základní školy

Výuka byla sledována ve dvanácti hodinách ve všech šesti třídách prvního stupně. Vyučující mají vypracovány tematické plány. Jejich bezprostřední příprava byla ve většině případů promyšlená. Měli připravené pomůcky a zápisy učiva či procvičovací cvičení na tabuli. Učivo jednotlivých ročníků navazovalo na témata probíraná v předchozích hodinách. Při přípravě hodin si vyučující nezapomínali promyslet vzdělávací a výchovné cíle, které vhodně vyplynuly z probíraného učiva.

Všichni vyučující, v jejichž hodinách byla výuka sledována, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ve všech případech bylo učivo po odborné stránce správně vyloženo.

Všechny třídy prvního stupně byly prostorné, každá z nich byla architektonicky odlišně řešená. U některých tříd jsou terasy, které však vyučující z bezpečnostních důvodů nevyužívají. Rozmístění lavic bylo různé – klasické i netradiční dle volby jednotlivých vyučujících. Pouze dvě třídy byly vybaveny relaxačním kobercem. Všechny třídy byly vyzdobeny pracemi žáků, nástěnnými tabulemi a dalším názorným materiálem zpestřujícím výuku. Učebnice a pracovní sešity měli k dispozici všichni žáci. Vyučující využívali při výuce velkého množství pomůcek. Většinou se jednalo o různé kartičky, obrázky, fólie, nástěnné tabule apod. Dva vyučující použili při výuce elektronické varhany. Z didaktické techniky byl ve dvou případech využit radiomagnetofon.

Ve sledovaných hodinách převládala frontální výuka. Vyučující ji vhodně doplnili skupinovou prací a v jednom případě i prací ve dvojicích. Čas určený pro skupinovou práci nebyl žáky vždy efektivně využit. Tři sledované hodiny se výrazně lišily od ostatních tím, že v nich žáci byli po celou hodinu aktivizováni, podstatná část výuky probíhala mimo lavice a v jednom případě žáci velice pěkně pracovali v nahodile sestavených skupinách. Vyučující přistupovali k žákům ve volných chvílích individuálně. Speciální přístup k žákům se SVPU vyšetřeným pedagogicko-psychologickou poradnou byl u některých z nich patrný jen z jejich písemností (nakopírované materiály), v žádné z hospitovaných hodin nebyl přímo pozorován. Vyučující vytvářeli všem žákům dostatek prostoru pro samostatné a aktivní učení. V průběhu hodin nezapomínali zařazovat relaxační chvílky.

Úvodní motivace byla pozorována v menším počtu hodin. Pokud nechyběla, byla promyšlená a vhodně zařazená. V průběhu výuky se vyučujícím dařilo lépe podporovat žáky motivací a častým střídáním činností. Někteří učitelé se snažili žáky motivovat třídními soutěži. Žáci všech ročníků po celou hodinu vždy aktivně pracovali, nevzdorovali a projevovali zájem o výuku.

V hodinách byla dodržována dohodnutá pravidla komunikace mezi žáky a učiteli. Vyučující vytvářeli žákům prostor pro vyjádření jejich názorů v různé míře. Většina z nich dbala na to, aby projev žáků byl souvislý a jejich komunikativní dovednosti se stále rozvíjely. Zbývající učitelé měli v hodinách dominující roli a nedávali žákům dostatečný prostor pro rozvoj jejich vyjadřování. Pozitivně se na komunikaci žáků projevovaly vhodně zvolené metody práce (skupinové práce a práce ve dvojicích). Vztahy mezi učiteli a žáky samotnými byly ve sledované výuce i mimo ni přátelské.

V průběhu hodin učitelé kladli žákům podnětné otázky, které je nutily zamyslet se nad daným problémem, a ověřovali si tím správné pochopení učiva. Žáci byli povzbuzováni, chváleni za správně zvládnutý úkol. Po splnění některých úkolů byli žáci ihned hodnoceni. Velmi důsledné a objektivní bylo v jedné hodině hodnocení čtení, kdy vyučující upozornila na nedostatky v intonaci a samotné četbě. V jedné třídě byli žáci v rámci třídních soutěží hodnoceni za všechny své odpovědi, čímž soutěž pozbyla motivační charakter a ne vždy při ní

docházelo k objektivnímu hodnocení. V průběhu hodin se vyučující snažili zařadit prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků. V závěru hodiny většinou sami zhodnotili jejich práci, pochválili žáky aktivní a snaživé a upozornili ty, s jejichž prací nebyli v dané hodině zcela spokojeni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly ve sledovaných předmětech na prvním stupni základní školy velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepise na druhém stupni základní školy

Hospitace proběhly v osmi vyučovacích hodinách u všech čtyř učitelů, kteří sledovaným předmětům vyučují. Vyučující byli pečlivě připraveni po stránce odborné, promýšleli metodické vedení hodin, využití učebnic a pomůcek. Méně se však zaměřovali na stanovení cílů v oblasti žákovských kompetencí a na individuální přístup k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení. Návaznost na předcházející témata je sledována v dlouhodobém plánování, které je zachyceno v tematických plánech obou předmětů.

Výuka předmětů je plně zajištěna učiteli, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. Třebaže dějepis je vyučován neaprobovaně, kvalita sledované výuky tím nebyla nepříznivě ovlivněna.

Všichni žáci jsou vybaveni schválenými učebnicemi, které při výuce využívali spolu s atlasy a dalšími materiály (knihy, ilustrace, obrazové pomůcky, kartičky s úkoly). V hospitovaných hodinách byla názornost podpořena i vhodně zařazenými ukázkami (CD a videonahrávka). Sledovaná výuka probíhala takřka výhradně v kmenových učebnách, které jsou vyzdobeny žákovskými výtvarnými pracemi, obrázky, květinami, ale i řadou tabelárních pomůcek a map, jejichž přítomnost zvyšovala podnětnost prostředí.

Hospitované hodiny byly vedeny převážně frontálně, avšak učitelé zařazovali v různé míře i skupinové činnosti a diferencované úkoly jednotlivým žákům. To přispívalo k efektivnějšímu využití vyučovacího času. Ve třech hodinách převažovaly aktivity učitelů a žáci pouze odpovídali na otázky a plnili zadané úkoly. V ostatních případech byla výuka více opřena o aktivní práci žáků (referát, skupinové opakování). Ti měli možnost získávat informace vlastní činností, ověřovat si správnost řešení, zdůvodňovat je a argumentovat. Střídání činností poskytovalo žákům možnost přirozené relaxace. Ta však chyběla v případě poněkud zdlouhavého psaní zápisu do sešitu ve dvou hodinách.

Ve všech sledovaných hodinách byl patrný zájem žáků o učivo. Ti se snažili co nejvíce zapojit, hlásili se o slovo a po celou dobu byli aktivní. Učitelé je průběžně povzbuzovali pochvalou, udržovali jejich pozornost zajímavými příklady a souvislostmi.

Příznivé klima vytvářeli učitelé vstřícným a laskavým přístupem k žákům, respektovali jejich názory a poskytovali jim příležitost k jejich vyjádření. Ve většině případů se dařila i skupinová práce, žáci spolu komunikovali bez zábran a byli schopni se na řešení dohodnout. Pouze ojediněle jim byla nevhodně určena samostatná práce ve chvíli, kdy se vzhledem k charakteru zadaného úkolu potřebovali mezi sebou poradit. Vyučující se snaží rozvíjet komunikativní dovednosti žáků, tolerují jejich pevně zakotvené rodné nářečí, ale zároveň je nenásilně vedou ke kultivovanému vyjadřování.

V průběhu sledovaných hodin učitelé žáky hodnotili i klasifikovali. Klasifikace byla zdůvodněná, často byla využita motivačně. Do hodnocení se částečně zapojovali i žáci, zejména na závěr skupinové práce nebo při referátu. K sebehodnocení nebyla příležitost vytvořena.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepise měly celkově velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice na druhém stupni základní školy

Vzdělávací cíle ve sledovaných vyučovacích hodinách směřovaly jak k upevnování a procvičování dříve probraného učiva, tak k získávání nových vědomostí a dovedností. Byly nejčastěji vhodně formulované jako činnosti žáků, vystihovaly, čeho mají žáci dosáhnout. Plánované cíle byly pro žáky přiměřené a probírané učivo vždy navazovalo na předcházející témata. V průběhu hodin vyučující dbali na důslednou konkretizaci výukových cílů.

Do výuky sledovaných předmětů se kladně promítla odborná a pedagogická způsobilost vyučujících. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost jedné vyučující neměla negativní vliv na věcnou a odbornou správnost výuky ani na její celkovou úroveň.

Výuka probíhala v kmenových učebnách a v odborné učebně fyziky. Estetický vzhled a prostředí učeben zvyšovalo vhodné uspořádání nábytku, umístění květiny, žákovské práce a výzdoba zaměřená především na výuku fyziky, někdy také na matematiku. Didaktickou techniku vyučující používali jen při výuce fyziky. Ve většině hodin vhodně a efektivně využívali učební pomůcky a kopírované materiály. K názornosti výuky přispívalo předvádění demonstračních pokusů, práce s názornými učebními pomůckami a vhodně zařazená práce s obsahem folií na zpětném projektoru. Zájem žáků o matematiku podporovalo využití výpočetní techniky k ověřování vědomostí a sebehodnocení.

Vnitřní členění vyučovacích hodin odpovídalo výukovým cílům a zvolené formě vyučování. Ve struktuře některých hodin základního typu chyběla vzhledem k nedostatku času závěrečná etapa shrnutí učiva, utřídění nových vědomostí, hodnocení práce žáků a dosažených výsledků nebo splnění stanovených cílů. Nové učivo vyučující často především ve fyzice vyvozovali na základě zkušeností a pozorování žáků. Někdy vhodně využili poznatky i z odborného tisku a to při vypracování domácího úkolu jako přípravy na následnou vyučovací hodinu. Žáci byli vedeni k dovednosti aplikovat probírané učivo při řešení úkolů i využívat ho v každodenní praxi. Vyučující uplatňovali činnostní pojetí výuky, vhodně zařazovali i práci ve dvojicích nebo různé početných skupinách, ve kterých se zvýrazňovala především role vyučujícího jako organizátora výuky. Při této práci však učitelé někdy nedokázali využít v plné míře všech možností, které tato forma nabízí. Z vyučovacích metod využívali výklad, žákovský pokus, řízený rozhovor a samostatnou práci, při níž se individuálně věnovali některým žákům. Tempo výuky ve sledovaných předmětech učitelé přizpůsobovali aktuálnímu stavu, respektovali únavu žáků, jejich schopnost soustředit se. Relaxační účinek mělo střídání vyučovacích metod, v jedné hodině matematiky bylo zařazeno krátké relaxační cvičení.

Na začátku vyučovacích hodin učitelé vždy seznámili žáky s jejich programem nebo se vzdělávacími cíli. Hlubší úvodní motivaci uplatili jen v některých z nich. Výrazný motivační účinek v průběhu hodin mělo zařazování skupinové práce spojené s praktickými činnostmi, při kterých byla aktivita a pozornost žáků vyšší než v hodinách vedených frontálním způsobem. Učitelé využili k motivování žáků jejich životní zkušenosti, vhodné mezipředmětové vztahy a okamžitou kontrolu a sebekontrolu, kdy se žáci mohli přesvědčit o své úspěšnosti v učení.

Kvalitní verbální komunikace i neverbální projev pedagogů podporovaly vytváření vhodného pracovního klimatu třídy. Žáci respektovali dohodnutá pravidla jednání a chování a vhodně reagovali na pokyny vyučujících. Dohodnutá pravidla komunikace dodržovali. Komunikace učitelů se žáky byla účelná a účinná. Učitelé vytvářeli dostatek prostoru pro to, aby žáci mohli diskutovat a prezentovat své názory. To se dělo jak při řízeném rozhovoru, tak při skupinových formách výuky. Kromě komunikativních dovedností si žáci zdokonalovali také sociální kompetence (spolupráce při řešení úkolů, vzájemné respektování a tolerance).

Vědomosti žáků vyučující ověřovali písemnými prověrkami nebo pomocí počítačových programů a frontálním opakováním, při kterém kladně hodnotili dosažení pokroku v úrovni vědomostí a dovedností. Zkoušení spojené s klasifikací neprováděli. Efektivně v některých hodinách využili vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Celková úroveň průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice byla velmi dobrá.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola zjišťuje výsledky vzdělávání tradičními slohovými a čtvrtletními písemnými pracemi, u nichž se sledují nejčastější chyby, analyzují se jejich příčiny a přijímají se opatření k nápravě. V letošním školním roce byly poprvé použity komerční testy z českého jazyka a matematiky jako vstupní prověrky ve všech třídách 5. – 9. ročníku. Na analýze a vyhodnocování výsledků se podílejí předmětové komise.

V letošním školním roce probíhá celoroční soutěž „Vzdělávací maraton“, jíž se mohou zúčastnit všichni žáci školy. Jejím cílem je mimo jiné naučit žáky vyhledávat informace, neboť otázky, zadávané každý měsíc, žáci řeší samostatně za pomoci libovolných informačních zdrojů.

Průběh vzdělávání a výchovy v základní škole byl celkově na velmi dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Bylo zjištěno, že v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je uveden název školy Základní škola Hovorany, okres Hodonín a ve zřizovací listině je uveden název Základní škola Hovorany, příspěvková organizace, okres Hodonín. Ostatní údaje jsou v souladu.

2. Žáci školy dosahují velmi dobrých výsledků v řadě soutěží. Pravidelně se zúčastňují olympiád a v minulém školním roce postoupili do okresního (ČJ, AJ, D, Bi, Ch) i krajského (M, F, Z) kola. O bohaté zájmové činnosti svědčí i účast v soutěžích recitačních, výtvarných, pěveckých, na Jazykovém jarmarku (divadelní představení pohádky). Široké zastoupení mají i sportovní aktivity – žáci školy se účastní okresních soutěží ve vybíjené, košíkové, fotbalu, malé kopané, florbalu, nohejbalu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. „Rozhodnutí“ č. j. 32 813/02-21, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 1. 2003 ze dne 13. května 2003
2. „Zřizovací listina příspěvkové organizace obce“ č. j. 241/2002 ze dne 3. října 2002
3. Třídní knihy všech tříd platné ve školním roce 2003/2004
4. Třídní výkazy všech tříd platné ve školním roce 2003/2004
5. Katalogové listy všech žáků
6. „Školní řád“ platný ve školním roce 2003/2004
7. „Rozvrh hodin podle tříd“ pro školní rok 2003/2004
8. „Časový rozvrh školy“ (začátky a konce vyučovacích hodin, délky přestávek) platný ve školním roce 2003/2004
9. Zápisy z jednání pedagogické rady
10. Protokoly o konání opravných zkoušek ve školním roce 2002/2003

11. Individuální vzdělávací programy integrovaných žáků vypracované na školní rok 2003/2004
12. „Kniha úrazů“
13. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků s osobními čísly 120, 122, 220, 230, 240, 253, 256, 290, 342, 390, 441, 491, 640, 641, 680, 682, 686, 200, 251, 255, 600, 643, 762
14. „Výroční zpráva o činnostech Základní školy T. G. Masaryka Hovorany ve školním roce 2002/2003“ ze dne 25. srpna 2003
15. „Koncepce školy ve školním roce 1999/2000 – 2003/2004“
16. „Plán práce školního roku 2003/2004“
17. „Učební plán – 1. stupeň“ pro školní rok 2003/2004
18. „Učební plán – 2. stupeň“ pro školní rok 2003/2004
19. „Plán činnosti výchovného poradce, Základní škola T. G. Masaryka Hovorany, školní rok 2003/2004“
20. „Minimální preventivní program pro školní rok 2003/2004“
21. „Minimální preventivní program pro školní rok 2002/2003. Hodnocení MPP za školní rok 2002/2003“
22. „Provozní řád“ (bez data)
23. „Směrnice č. 10 o svobodném přístupu k informacím“ ze dne 6. ledna 2003
24. „Základní údaje o ZŠ T. G. M Hovorany“ (bez data)
25. „Provozní řád“ (bez data)
26. „Organizační řád“ ze dne 2. ledna 2003
27. „Organizační schéma základní školy T. G. Masaryka Hovorany“
28. Žákovské knížky, sešity žáků v hospitovaných předmětech
29. „Výkaz o základní škole podle stavu ke 30. 9. 2003“ ze dne 2. října 2003
30. „Výkaz o mateřské škole podle stavu ke 30. 9. 2003“ ze dne 1. října 2003
31. „Klasifikační řád“ ze dne 2. ledna 2003 doplněný dne 1. září 2003
32. „Seznam kroužků“ ve školním roce 2003/2004
33. „Kritéria pro odměny a osobní příplatky ve šk. r. 2003/2004“
34. „Plán činnosti vedení školy, hospitační a kontrolní činnost, školní rok 2003/2004“
35. „Plán vzdělávání pedagogických pracovníků ve šk. roce 2003/2004“
36. „Provozní řád MŠ Hovorany“ (bez data)
37. „Vnitřní řád, škol. rok 2003/2004“ pro mateřskou školu
38. Dokumentace k integrovanému dítěti – doporučení SPC k integraci ze dne 30. 9. 2003, individuální plán celkového rozvoje 2003-2004
39. Pracovní doba pedagogických pracovníků na školní rok 2003/2004 platná pro mateřskou školu
40. „Žijeme v mateřské škole“ školní vzdělávací program zpracovaný v roce 2003
41. „Pracovní plán na školní rok 2003/2004“ platný pro mateřskou školu
42. Třídní kurikula 1., 2. a 3. třídy ve školním roce 2003/2004 platná pro mateřskou školu
43. „Přehled výchovné práce“ 1., 2. a 3. třídy ve školním roce 2003/2004 platný pro mateřskou školu
44. Záznamy o dětech mateřské školy vedené ve školním roce 2003/2004

45. Přehledy docházky 1., 2. a 3. třídy pro školní rok 2003/2004 - září, říjen platné v mateřské škole
46. Evidenční lístky dětí 1., 2. a 3. třídy ve školním roce 2003/2004
47. Rozhodnutí o přijetí dětí do mateřské školy ve školním roce 2003/2004
48. Seznamy dětí 1., 2. a 3. třídy ve školním roce 2003/2004
49. „Povolení výjimky ředitelem MŠ podle § 4 odst. 8 vyhlášky č. 35/1992 Sb., o mateřských školách“ pro školní rok 2003/2004
50. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad v mateřské škole
51. „Inspekční zpráva“ č. j. 127 68/99-11079 ze dne 19. února 1999
52. „Inspekční zpráva“ č. j. 127 57/99-11081 ze dne 12. února 1999

ZÁVĚR

Vedení školy efektivně využívá kvalifikaci pedagogických pracovníků, kteří ve sledované výuce a výchovně-vzdělávací činnosti převážně splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Ředitelka školy zároveň vytváří příznivé podmínky pro zvyšování a doplňování vzdělání pedagogických pracovníků. Podporuje studium učitelů na vysokých školách a další formy jejich vzdělávání a tím dále zlepšuje personální podmínky pro výuku.

Po provedených rozsáhlých rekonstrukcích má škola odpovídající prostorové a materiální podmínky především pro vyučování a výchovu v základní škole, umožňující realizaci jejího vzdělávacího programu. Průběh a kvalitu řízených i spontánních činností v mateřské škole negativně ovlivňuje chybějící materiálně-technická podpora. Výuka v základní škole i výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole probíhá v esteticky upravených třídách. Didaktická technika byla ve vyučování využívána.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základní škole a výchovně-vzdělávací činnost v mateřské škole směřovaly k naplňování zvolených vzdělávacích programů. Ve vzdělávání v základní škole byl respektován činnosti charakter výuky požadovaný vzdělávacím programem, v některých případech bylo realizováno tradiční pojetí vzdělávání, často však s aktivním zapojením žáků do procesu učení a s důrazem na rozvoj jejich klíčových dovedností a sociálních kompetencí. Nepříliš vhodné rozložení pracovních úvazků učitelek mateřské školy mělo vliv na efektivitu přímé práce s dětmi a neumožňovalo s nimi provádět individuální činnosti v plném rozsahu. Učitelky hledají a zavádí nové cesty pro vzdělávání předškolních dětí, snaží se opustit model orientovaný na výkon dítěte a preferují rozvoj celé osobnosti. Ve výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy se pozitivně promítá otevřený a vstřícný přístup pedagogických pracovníků k dětem.

Od poslední inspekce konané ve dnech 9. – 10. února 1999, zaměřené na posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, se změnila právní forma základní školy, jejími součástmi se staly mateřská škola a školní jídelna. Škola si i při této náročné přeměně udržela vysokou úroveň personálních, materiálně-technických podmínek, výuky i výchovně-vzdělávací činnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v. r.
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík	Jan Dusík, v. r.
	PhDr. Helena Kneselová	Helena Kneselová, v. r.
	Ludmila Kamenská	Ludmila Kamenská, v. r.
	Mgr. Marie Koutná	Marie Koutná, v. r.

V Brně dne 29. října 2003

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 10. 2003

Razítko

Ředitel(ka) školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Anežka Grmolcová	Anežka Grmolcová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Mgr. Vojmír Křupka, školní inspektor, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2003-11-03	12-1130/03-952
Zřizovatel	2003-11-03	12-1130/03-952
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.